ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 26ης Οκτωβρίου 2006 *

Στην υπόθεση C-371/04,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 30 Αυγούστου 2004,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους G. Rozet και A. Aresu, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τον I. M. Braguglia, επικουρούμενο από τον G. Albenzio, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, R. Schintgen, P. Kūris, J. Klučka (εισηγητή) και Γ. Αρέστη, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Μαρτίου 2006,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 1ης Ιουνίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας υπόψη την επαγγελματική πείρα και την προϋπηρεσία που έχει αποκτήσει εντός άλλου κράτους μέλους ο εργαζόμενος στην ιταλική δημόσια διοίκηση, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 10 ΕΚ, 39 ΕΚ και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ L 257, σ. 2, στο εξής: κανονισμός).

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει:

«Ο εργαζόμενος υπήκοος ενός κράτους μέλους δεν δύναται στην επικράτεια των άλλων κρατών μελών να έχει, λόγω της ιθαγενείας του, διαφορετική μεταχείριση από τους ημεδαπούς εργαζομένους, ως προς τους όρους απασχολήσεως και εργασίας, ιδίως όσον αφορά την αμοιβή, την απόλυση, την επαγγελματική επανένταξη ή την επαναπασχόληση αν έχει καταστεί άνεργος.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

3 Κατόπιν καταγγελίας, η Επιτροπή, με έγγραφο της 18ης Δεκεμβρίου 2001, ζήτησε από την Ιταλική Δημοκρατία πληροφορίες για την περίπτωση κοινοτικού υπηκόου ο οποίος είχε διδάξει σε δημόσιο γαλλικό σχολείο, στο πλαίσιο συμβάσεως εργασίας με το comitato d'assistenza scolastica italiana (ιταλική επιτροπή εκπαιδευτικής υποστήριξης, στο εξής: Coascit), του οποίου η επαγγελματική πείρα και η προϋπηρεσία που απέκτησε στη Γαλλία δεν ελήφθησαν υπόψη, στη συνέχεια, από την Ιταλία. Στο εν λόγω αίτημα δεν δόθηκε καμία απάντηση.

4 Με έγγραφα της 25ης Μαρτίου και της 12ης Αυγούστου 2002, η Επιτροπή ζήτησε εκ νέου από την Ιταλική Δημοκρατία πληροφορίες για την περίπτωση του εν λόγω υπηκόου καθώς και για τις περιπτώσεις άλλων καταγγελλόντων που αντιμετώπιζαν παρόμοια προβλήματα μη συνεκτιμήσεως της επαγγελματικής πείρας και της προϋπηρεσίας που απέκτησαν σε άλλο κράτος μέλος. Τέλος, η Επιτροπή ζήτησε γενικότερες πληροφορίες για την ιταλική νομοθεσία και τη διοικητική πρακτική επί του θέματος αυτού.

5 Επειδή δεν έλαβε απάντηση στα ερωτήματά της και αφού απηύθυνε, στις 19 Δεκεμβρίου 2002, όχληση προς την Ιταλική Δημοκρατία ζητώντας να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή, εξέδωσε, στις 15 Μαΐου 2003, αιτιολογημένη γνώμη καλώντας το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωσή του εντός προθεσμίας δύο μηνών από τη σχετική κοινοποίηση.

6 Επειδή δεν έκρινε ικανοποιητική την απάντηση που έλαβε στην αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της προσφυγής

7 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή προβάλλει δύο αιτιάσεις, αντλούμενες η μεν πρώτη από την παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ, η δε δεύτερη από την παράβαση των άρθρων 39 ΕΚ και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού.

Επί της αιτιάσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ

8 Επιβάλλεται, καταρχάς, να τονιστεί ότι το Δικαστήριο μπορεί να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν πληρούνται οι προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το άρθρο 226 ΕΚ για την άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 31ης Μαρτίου 1992, C-362/90, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1992, σ. I-2353, σκέψη 8, και της 27ης Οκτωβρίου 2005, C-525/03, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2005, σ. I-9405, σκέψη 8, και της 4ης Μαΐου 2006, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-98/04, Συλλογή 2006, σ. I-4003, σκέψη 16).

9 Συναφώς, επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι σκοπός της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας είναι να παρασχεθεί στο οικείο κράτος μέλος η δυνατότητα να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο ή να προβάλει λυσιτελώς τα μέσα άμυνάς του κατά των αιτιάσεων της Επιτροπής (απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 293/85, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1988, σ. 305, σκέψη 13, και διάταξη της 11ης Ιουλίου 1995, C-266/94, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 1995, σ. I-1975, σκέψη 16). Το νομότυπο της εν λόγω διαδικασίας αποτελεί μια ουσιώδη εγγύηση, ηθελημένη από τη Συνθήκη ΕΚ, για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων του εν λόγω κράτους μέλους. Μόνον εφόσον τηρηθεί η εγγύηση αυτή, η ενώπιον του Δικαστηρίου κατ' αντιδικία διαδικασία παρέχει τη δυνατότητα στο Δικαστήριο να κρίνει αν το εν λόγω κράτος μέλος παρέβη, πράγματι, τις υποχρεώσεις, την παράβαση των οποίων επικαλείται η Επιτροπή (προπαρατεθείσα διάταξη Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψεις 17 και 18). Ειδικότερα, σκοπός του εγγράφου οχλήσεως, κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, είναι να προσδιορίσει το αντικείμενο της διαφοράς και να παράσχει στο κράτος μέλος που καλείται να υποβάλει τις παρατηρήσεις του τα αναγκαία στοιχεία για την προετοιμασία της άμυνάς του (απόφαση της 5ης Ιουνίου 2003, C-145/01, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2003, σ. I-5581, σκέψη 17).

10 Πάντως, εν προκειμένω, στο έγγραφο οχλήσεως της 19ης Δεκεμβρίου 2002 δεν γίνεται μνεία της αιτιάσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ.

11 Επομένως, η υπό κρίση προσφυγή είναι απαράδεκτη όσον αφορά το αίτημα περί διαπιστώσεως της παραβάσεως των υποχρεώσεων που υπέχει η Ιταλική Δημοκρατία από το εν λόγω άρθρο.

Επί της αιτιάσεως που αντλείται από την παράβαση των άρθρων 39 ΕΚ και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού

12 Αναφερόμενη στις αποφάσεις της 15ης Ιανουαρίου 1998, C-15/96, Schöning-Κουγεβετοπούλου (Συλλογή 1998, σ. I-47), της 12ης Μαρτίου 1998, C-187/96, Επιτροπή κατά Ελλάδας (Συλλογή 1998, σ. I-1095), της 30ής Νοεμβρίου 2000, C-195/98, Österreischischer Gewerkschaftsbund (Συλλογή 2000, σ. I-10497), και

της 12ης Μαΐου 2005, C-278/03, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 2005, σ. I-3747), η Επιτροπή προβάλλει ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των κοινοτικών εργαζομένων, που απορρέει από τα άρθρα 39 ΕΚ και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού, απαγορεύει να μη λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι απασχολήσεως, σε παρόμοιο τομέα δραστηριότητας, που έχει συμπληρώσει ένας από τους εργαζόμενους αυτούς, από τη διοίκηση άλλου κράτους μέλους κατά τον καθορισμό των προϋποθέσεων της ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας, όπως η αμοιβή, ο βαθμός ή η σταδιοδρομία, ενώ λαμβάνεται υπόψη η πείρα που αποκτήθηκε σε δημόσια υπηρεσία του κράτους αυτού.

13 Υπό το φως της νομολογίας αυτής, η Ιταλική Δημοκρατία παρέβη, στην υπό κρίση υπόθεση, τις εν λόγω διατάξεις διότι δεν έλαβε υπόψη την πείρα ή την προϋπηρεσία που αποκτήθηκαν σε άλλα κράτη μέλη από εργαζόμενους που απασχολούνται στην ιταλική δημόσια διοίκηση, ιδίως στον δημόσιο τομέα της εκπαιδεύσεως και της υγείας.

14 Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι η υποχρέωση των δημοσίων αρχών κράτους μέλους να αναγνωρίσουν, για συγκεκριμένους λόγους, περιόδους εργασίας που συμπληρώθηκαν σε άλλο κράτος μέλος εξαρτάται από δύο σωρευτικές προϋποθέσεις: αφενός, οι τομείς των δραστηριοτήτων που ασκήθηκαν στα δύο κράτη να είναι ανάλογοι και, αφετέρου, η δραστηριότητα που ασκήθηκε στο άλλο κράτος μέλος να έχει σχέση με δημόσια υπηρεσία.

15 Πάντως, αν το πρόσωπο που άσκησε τη δραστηριότητά του σε δεδομένο δημόσιο τομέα προσλήφθηκε με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, χωρίς να έχει επιτύχει σε διαγωνισμό, η δεύτερη προϋπόθεση δεν πληρούται. Κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, η αναγνώριση της επαγγελματικής πείρας και της προϋπηρεσίας που αποκτήθηκαν σε άλλο κράτος μέλος από κοινοτικό εργαζόμενο που απασχολήθηκε στη συνέχεια στον ιταλικό δημόσιο τομέα εξαρτάται από την πρόσληψη κατόπιν διαγωνισμού, όπως συμβαίνει στην Ιταλία.

16 Συναφώς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, δυνάμει του άρθρου 39 ΕΚ, όταν ένας δημόσιος οργανισμός κράτους μέλους, επ' ευκαιρία προσλήψεως προσωπικού σε θέσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 4 της διατάξεως αυτής, προτίθεται να λάβει υπόψη τις προηγούμενες επαγγελματικές δραστηριότητες που άσκησαν οι υποψήφιοι στο πλαίσιο της δημοσίας διοικήσεως, ο οργανισμός αυτός δεν μπορεί, έναντι των κοινοτικών υπηκόων, να διακρίνει ανάλογα με το αν οι δραστηριότητες ασκήθηκαν σε δημόσια υπηρεσία του ιδίου αυτού κράτους μέλους ή σε δημόσια υπηρεσία άλλου κράτους μέλους (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 1994, C-419/92, Scholz, Συλλογή 1994, σ. I-505, σκέψη 12· της 12ης Μαΐου 2005, Επιτροπή κατά Ιταλίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 14, και της 23ης Φεβρουαρίου 2006, C-205/04, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 2006, σ. I-31, σκέψη 14).

17 Όσον αφορά το άρθρο 7 του κανονισμού, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το άρθρο αυτό αποτελεί την ειδική έκφραση της αρχής της απαγορεύσεως διακρίσεων του άρθρου 39, παράγραφος 2, ΕΚ στον ειδικό τομέα των προϋποθέσεων απασχολήσεως και της εργασίας, και πρέπει επομένως να ερμηνευθεί κατά τον ίδιο τρόπο με το άρθρο αυτό (απόφαση Επιτροπή κατά Ισπανίας, προπαρατεθείσα, σκέψη 15).

18 Από την προεκτεθείσα νομολογία προκύπτει ότι η άρνηση αναγνωρίσεως της επαγγελματικής πείρας και της προϋπηρεσίας που αποκτήθηκαν κατά την άσκηση παρόμοιας δραστηριότητας στη δημόσια διοίκηση άλλου κράτους μέλους από κοινοτικούς υπηκόους που απασχολήθηκαν στη συνέχεια στην ιταλική δημόσια διοίκηση, με την αιτιολογία ότι οι εν λόγω υπήκοοι δεν είχαν ασκήσει τη δραστηριότητά τους στον δημόσιο τομέα του άλλου αυτού κράτους κατόπιν επιτυχίας τους σε γενικό διαγωνισμό, δεν μπορεί να γίνει δεκτή, καθόσον, όπως ανέφερε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 28 των προτάσεών της, δεν διενεργούν όλα τα κράτη μέλη προσλήψεις στον δημόσιο τομέα μόνο με τον τρόπο αυτό. Οι διακρίσεις μπορούν να αποφευχθούν μόνον αν λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι παρόμοιας δραστηριότητας στον δημόσιο τομέα άλλου κράτους μέλους από πρόσωπο που προσλήφθηκε σύμφωνα με τις κατά τόπον προϋποθέσεις.

19 Ομοίως, το γεγονός ότι κοινοτικός υπήκοος, όπως, π.χ., ο υπήκοος τον οποίο αφορά η πρώτη καταγγελία που έλαβε η Επιτροπή στην υπό κρίση υπόθεση, είχε συνάψει σύμβαση με το Coascit δεν ασκεί επιρροή, στον βαθμό που δεν αμφισβητήθηκε ότι

ο υπήκοος αυτός άσκησε την δραστηριότητα του εκπαιδευτικού, δυνάμει της συμβάσεως αυτής, στο πλαίσιο του γαλλικού δημόσιου εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η Ιταλική Δημοκρατία δεν αμφισβήτησε ότι η δραστηριότητα αυτή ασκήθηκε από τον εν λόγω υπήκοο σύμφωνα με τους γαλλικούς εθνικούς κανόνες.

20 Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό κανένα από τα στοιχεία που προέβαλε η Ιταλική Κυβέρνηση για να δικαιολογήσει τη μη αναγνώριση της επαγγελματικής πείρας και της προϋπηρεσίας που απέκτησε ο εν λόγω υπήκοος σε άλλο κράτος μέλος.

21 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αιτίαση που αντλείται από την παράβαση των άρθρων 39 ΕΚ και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού πρέπει να θεωρηθεί βάσιμη, με τη διευκρίνιση ότι, όσον αφορά θέσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 39, παράγραφος 4, ΕΚ, η Ιταλική Κυβέρνηση δεν είχε λάβει, κατά την εκπνοή της προθεσμίας που έτασσε η αιτιολογημένη γνώμη, τα απαραίτητα μέτρα για την αναγνώριση της επαγγελματικής πείρας και της προϋπηρεσίας που αποκτήθηκαν σε άλλα κράτη μέλη από κοινοτικούς υπηκόους που εργάσθηκαν στη συνέχεια στην ιταλική δημόσια διοίκηση.

22 Κατόπιν όλων των παραπάνω σκέψεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Ιταλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας υπόψη την επαγγελματική πείρα και την προϋπηρεσία που αποκτήθηκαν κατά την άσκηση παρόμοιας δραστηριότητας στη δημόσια διοίκηση άλλου κράτους μέλους από κοινοτικό εργαζόμενο απασχολούμενο στην ιταλική δημόσια διοίκηση, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 39 ΕΚ και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Δυνάμει του άρθρου 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει ζητήσει την καταδίκη της Ιταλικής Δημοκρατίας και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει αυτή να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Η Ιταλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας υπόψη την επαγγελματική πείρα και την προϋπηρεσία που αποκτήθηκαν κατά την άσκηση παρόμοιας δραστηριότητας στη δημόσια διοίκηση άλλου κράτους μέλους από κοινοτικό εργαζόμενο απασχολούμενο στην ιταλική δημόσια διοίκηση, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 39 ΕΚ και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)